

Na željo bralcev, ki se zadnje čase izredno živahno zanimajo za priprave na šolsko reformo, smo prosili predsednico Sveta za šolstvo pri OLO Kranj tov. Smiljo Gostiševu, da nam je o tem dala kratko pojasnilo.

Zvezna komisija za šolstvo je pred nedavnim predložila dokončni elaborat odboru za prosveto pri Zvezni ljudski skupščini, ki bo na svojem zasedanju sprejela osnovna načela za uresničevanje reforme. Svet za šolstvo pri OLO Kranj se že tudi precej časa ukvarja s problematiko šolske

reforme in o njegovih predlogih za rajonizacijo šol razpravljajo tudi občinski sveti za šolstvo. V vseh občinah, kjer so ugodni materialni pogoji in kjer je dovolj učnega kadra, bodo že v jeseni ustanovljene osemletke, drugod pa jih bo treba uvajati postopoma. Na popolne matične osemletke se bodo vezale podružnične šole, ki imajo za sedaj morda le dva, tri ali štiri razrede.

Razen priprav na rajonizacijo šol je Svet za šolstvo uvedel tudi študij osnutka učnih načrtov. V kranjskem okraju se s tem delom ukvarja 80

prosvetnih delavcev, ki po skupinah študirajo učne načrte za posamezne stopnje in posamezne predmete. Prednost novih učnih načrtov bo prav v tem, da bodo o njih že pred sprejetjem razpravljali široki krogi pedagoških delavcev in jih dopolnili s svojimi predlogi. Da bi bila javnost čim boljše seznanjena s uvajanjem reforme, šolski odbori in občinski sveti za šolstvo na pobudo Okrajnega sveta za šolstvo že prirejajo sestanke s prebivalstvom na svojih področjih.

J. O.

USPEŠEN DAN ZA GORENJSKE KLUBE

TRIGLAV : IZOLA 3:1 (2:0)

Izola, 7. apr. — Vreme delno oblačno, ugodno za igro. Gledalcev okrog 500. Sodnik Erlich iz Ljubljane. Strelci: Mihelčič v 4, 35. in 82. minuti in Lukin v 77. minuti za Izolo iz enajstmetrovke. Tekma Ljubljansko-primorske lige.

Triglav je v začetku močno napadel in takoj v prvih minutah izsilil gol, ki ga je z glavo realiziral Mihelčič. Zatem je Izola ustvarila pred vrati Triglava nekaj priložnosti za gol, vendar neuresničeni. V 30. minuti je Mihelčič z glavo močno streljal, vendar je žoga odšla preko prečke, v 44. minuti pa je

zadel prečko. Po odmoru je Izola močneje napadla. Ob tej priliki je bilo poškodovano levo krilo Izole Piletič, ki je zaradi poškodbe moral zapustiti igrišče. Poslej je bila igra precej surova. Ob ponovnem napadu Izole je Brezar napravil prekršek v kazenskem prostoru. Prisojenc enajstmetrovke je Izola spremenila v gol. Po tem голу je Triglav ponovno uredil svoje vrste in nekaj minut kasneje povisal rezultat na 3:1. Z dvema točkama naskoka si je Triglav zagotovil prvo mesto v Ljubljansko-primorski ligi.

8.

GLASLO GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ST. 28 — CENA DIN 10.—

Kranj, 8. aprila 1957

Z OBCNEGA ZBORA OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE

Lani: PRECEJŠNJI USPEHI

Najpomembnejši rezultati so bili doseženi v živinoreji, mlekarstvu in proizvodnji semenskega krompirja - Samoprispevek za investicije

Kranj, 7. aprila. — Dopoldne je bil v Kranju redni letni občinski zbor okrajne Zadrúžne zveze, kateremu je prisostvovalo okoli 150 delegatov iz vseh kmetijskih zadrug na Gorenjskem. Navzoči so bili tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL France Ponoga, republikanski poslanec Anton Peternel, direktor okrajnega Zavoda za planiranje Jože Dolenc ter zastopniki drugih množičnih organizacij.

Najznačilnejše probleme iz lanskoletnega dela okrajne Zadrúžne zveze je iz sicer izčrpnega poročila nanašal predsednik OZZ Tone Hafner.

Iz tega je razvidno, da je kmetijska proizvodnja v kranjskem okraju v lanskem letu dosegla brez dvoma lep napredek. Zgolj število živine se je v primerjavi s predvojnimi stanjem povečalo kar za 7%, kar kaže, da smo tej najznačilnejši kmetijski panogi na Gorenjskem posvetili zadnja leta vso pozornost. V neposredni zvezi z razvojem živinoreje je seveda mlekarstvo. Tudi v tej panogi so bili doseženi izredni uspehi, saj je odkup mleka v zadnjih treh letih povečal kar za 100%. To povečanje je nekoliko preseženo zaradi strokovnjake, ki so predvidevali počasnejši razvoj mlekarstva, kakor tudi same proizvajalce. Nastal je namreč položaj, da sprito izredno povečanje odkupa mleka ni možno le-tega v celoti predelati tako,

da bi dosegli kar največji gospodarski učinek. Cokla nadaljnemu razvoju mlekarstva v našem okraju so brez dvoma zastarele in izrabljene mlekarnice, ki niso v stanju slediti razvoju.

Zato je bil na občnem zboru sprejet sklep, da je treba izgraditi ter modernizirati mlekarnice posvetiti največjo pozornost v letošnjem letu. Stroški za gradnjo novih mlekarnic v Skofji Loki in na Jesenicah ter za modernizacijo Zadrúžne mlekarnice v Kranju bi znašali po nekem predračunu okoli 200 milijonov dinarjev. Toda teh sredstev ni mogoče zbrati iz vseh legalnih virov — upoštevaje tudi sklad za pospeševanje kmetijstva — zato so se združniki na današnjem občnem zboru sporazumeli, da bodo razpisali samoprispevek v višini 2% odkupne cene mleka za liter (kar znaša pri sedanjih cenah 0,50 dinarja), da bi tako zagotovili vsaj tista sredstva, ki jih morajo položiti za največji kredit iz republiškega investicijskega sklada.

Tudi proizvodnja semenskega in merkantilnega krompirja se je izredno povečala. V primerjavi z letom 1936 se je odkup krompirja povečal nč manj kot za 280%. Samo lani so odkupile kmetijske zadruge v kranjskem okraju 1900 vešonov krompirja. Na ta način je postal kranjski okraj v zadnjih treh letih največji proizvajalec selekcionirane semenskega krompirja v

državi.

Da bi vskladili iz leta v leto večjo proizvodnjo semenskega krompirja še bolj usposobila selekcijska postaja v Poljanah. Da bi do potrebnih sredstev prišli, so sklenili združniki tudi v tem primeru razpisati samopomoč v znesku 0,20 dinarja od kilograma krompirja. Čeravno se morda nekaterim proizvajalcem zdi čudno, zakaj bi morali tudi oni plačevati določeni delež za napredek proizvodnje, je to vendarle pravilno. Ni dvoma, da je bolje, če proizvajalec ob dobri organizaciji proizvodnje in prodaje pridelkov ve, da bo svoje pridelke tudi lahko vnovčil...

Delegati so v razpravi nanašali vrsto prečih problemov, ki tarejo kmetijstvo. Eden izmed teh je prav gotovo pasivnost strojnih odsekov v kmetijskih zadrugah. Delegat iz neke kmetijske zadruge v Selški dolini je dejal, da je njihov strojni odsek kljub požrtvovalnosti in razmeroma cenitnim storitvam napravil izgubo. Ko so ugotavljali, kaj je temu vzrok, so videli, da so bili nekateri njihovi kmetijski stroji nepravilno ocenjeni, zaradi česar so morali plačevati zanje neutemeljeno amortizacijo. Zato so sklenili, da je treba opraviti tam, kjer so nepravilnosti, ponovno ocenitev kmetijskih strojev v zadrugah.

Ob koncu so delegati izvolili še novi upravni odbor okrajne Zadrúžne zveze.

I. A.

OBCNI ZBOR OBC. ODBORA ZB V KRANJU

PREMALO RAZUMEVANJA

Kranj, 7. aprila. — Danes je bil v Kranju občinski zbor obč. odbora ZB, ki so se ga razen 82 delegatov udeležili tudi predsednik OO ZB Ivan Bertonec, Johan, zastopniki JLA in nekateri gostje — spomeničarji.

Iz poročila predsednika občinskega odbora ZB Kranj Francja Koželja in razprave je bilo razvidno delo organizacije ZB na področju kranjske občine.

Komisija za zbiranje zgodovinskega materiala kljub trudu ni opravila zaupane ji naloge. Uspeh dela je bil le malenkosten, ker člani komisije niso našli razumevanja pri nekaterih terenskih organizacijah in predvsem pri nekaterih posameznikih. Pri tem delu bo moč doseči uspeh le, če bo sodeloval pri zbiranju širok krog ljudi.

Ena glavnih nalog organizacije Zveze borcev naj bi bila, da bi skrbela za politično in ekonomsko izpopolnitev svojih članov, hkrati pa zasledovala njihovo zdravstveno stanje, materialne pogoje itd. Ta vprašanja še niso rešena, ker borci šestokrat naletijo na nerazumevanje, predvsem pri zaposlovanju. Komisija za prošnje in pritožbe je sicer rešila lani 14 prošenj za zaposlitev oziroma spremembo službe borcev, vendar je opaziti, da večkrat dodelijo v nekaterih podjetjih borcem slabša delovna mesta kot ustreza njihovim strokovnostim in sposobnostim. Naloga terenskih odborov naj bi bila, da temeljito pregledajo delovna mesta, ki bi njihovim članom ustrezala. Kljub neštetim opozorilom občinskega odbora pa vsi terenski odbori tega dela še vedno niso opravili. Nekateri terenske organizacije ZB so še vedno premalo samostojne pri delu in se vse preveč zanašajo, da bo probleme reševal občinski odbor.

V nekaterih podjetjih se dogaja, da borcem dodeljujejo neustrezna delovna mesta in da nekatera podjetja sploh ne kažejo razumevanja do borcev, kot se je to na primer zgodilo v tovarni Inteks v Kranju. Da bi to vprašanje skušali čimbolje skupno rešiti, so bili na občinski zbor vabljeni tudi direktorji podjetij, vendar se je občnega zbora udeležilo le nekaj direktorjev, medtem ko zastopnikov vzgojiteljev in mladine, da bi se pomemili o skrbi in vzgoji otrok padlih borcev, sploh ni bilo.

Lj.

DVE TOČKI za Tržičane

TRŽIČ : SLOVAN 2:0 (1:0)

Tekma ljubljansko-primorske lige. — Igrišče Tržiča polerito z vodo in neprimerno za igro. — Gledalcev okrog 150. — Strelci: Zaletelj v 27. min. in Mežek v 57. min. — Sodnik: Ces.

TRŽIČ: Staukelj, Eler, Zupan, Jadalac, Hlebčević, Puškarevič, Peternelj, Zaletelj, Dornik, Mežek, Kraševac.

SLOVAN: Cigler, Kante, Plečko, Herbst, Tušar, Zupčić, Majer, Oplotnik, Verbek, Uster, Trček.

Deževno vreme je danes preprečilo Tržičane ob sportni užitek. Igrišče ob Bistrici je bilo pokrito z 2 cm visokim vodom, tako da so se igralci le z največjo težavo premikali po terenu. Prvi polčas je potekal v rahli terenski premoči Tržičanov. V 27. minuti prvega polčasa je sodnik Ces prisodil prosti strel v korist Tržičanov. Peternelj je kazen izvedel z nizkim strelom, ki se je odbil od živega zidu, nakar je Zaletelj poslal žogo v levi spodnji kot. Situacija na igrišču se tudi v 2. polčasu ni spremenila. Tržičani so bili še vedno močnejši in sredi polčasa je Mežek dosegel zadnji gol. Slovan je imel proti koncu še nekaj možnosti, vendar jih ni izkoristil. — Sodnik Ces je sodil dobro.

M.

Zadnji športni rezultati

Zvezna liga:

Budučnost	: Sarajevo	1:0
Partizan	: Dinamo	2:0
Velež	: Vardar	1:0
Hajduk	: Radnički	2:0
Vojvodina	: Crv. zv.	1:2
Zagreb	: Spartak	2:0

I. conska liga:

Trešnjevka	: Grafičar	5:0
Turbina	: Metalac	4:1
Reka	: Šibenik	3:2
Tekstilac	: Jadran	6:0
Ljubljana	: Uljanik	3:0
Odrad	: Split	0:4

naš razgovor

'VESELA SEM, ČE SO DRUGI ZADOVOLJNI'

Danes predstavljamo bralcom glavno sestro v kranjski porodnišnici Julko Babičevu. Težko je ujeti pomenek z njo, ker jo služba vse dneve priklepa na ustanovo. Se na telefon se jo komaj dá priključiti, saj je zdaj na viziti, zdaj pri operaciji ali pri kakem drugem neodložljivem opravilu.

Pri operacijah jo kot instrumentarico težko pogrešajo in ni še dolgo tega, kar je dobila zamenjano. Pred tem se je neredko dogajalo, da jo je zdravnik tudi v njenem prostem času opomnil, naj bo za vsak slučaj pripravljena za pomoč pri operaciji.

Na vprašanje, koliko časa že dela v tej ustanovi, je odgovorila:

»V to zgradbo sem prišla približno pred šestimi leti, ko so bile v njej odprte otroške jasli. Ob ustanovitvi bolnišnice v letu 1955 sem prevzela dolžnosti glavne sestre. Delo ni vedno lahko. Kot običajno v majhnih ustanovah, kjer je malo osebja, tudi pri nas v službi težko najdemo zameno.«

»Kako ste zadovoljni v poklicu?«

»Če je vse v redu, če so zadovoljne pacientke in zdravniki, potem sem tudi jaz zadovoljna,« je z nasmehom dejala.

Za trenutek sva stopili še na balkon, pod katerim se že razcvetajo marelice. Razkazala mi je vrt, ki ga na njeno pobudo urejajo in zasajajo z lepimi grmičjem in cvetjem. »Ko bo še to urejeno, in bo vse ozelenelo, bo okoli te hiše zares prijetno,« je zaključila pogovor in me povabila na pogovorni obisk.

J. O.

TE DNI PO SVETU

△ Naš odbor za sklicanje kongresa delavskih svetov, ki bo od 25. do 27. junija letos v Beogradu, je povabil na kongres mnoge tuje sindikalne organizacije, mednarodne organizacije, znanstvene inštitute in posameznike, ki se ukvarjajo z vprašanji delavskega upravljanja v gospodarstvu. Iz Evrope so povabili sindikalne organizacije Belgije, Holandije, Danske, Norveške, Švedske, Finske, Švice, Avstrije, Zah. Nemčije, Italije, Anglije, Francije, Škotske, Madžarske, Sovjetske zveze, Poljske, Romunije, Češkoslovaške, Bolgarije in Vzhodne Nemčije. Iz Afrike so povabili na kongres sindikate Tunisa, Maroka in Egipta, iz Azije sindikate Sirije, Libanona, Indije, Burme, Japonske, Kitajske, Indonezije, Izraela, Ceylona in Severnega Vietnam, iz Amerike pa sindikalne delegacije Čila, Bolivije in Mehike. Povabljeni so tudi predstavniki Mednarodnega urada za delo, oddelka za družbene vede pri UNESCO in Mednarodnega združenja za kolektivno gospodarjenje.

△ Britanske oblasti na Cipru so obsodile na smrt še pet mladih Grkov, ki so jih obtožili, da so februarja letos streljali na britanske vojake. Na podlagi zakona o obsednem stanju je bilo doslej obsodjenih na smrt 23 Ciprcanov — pripadnikov osvobodilnega gibanja.

△ Zahodnonemški kancler Adenauer je napovedal, da se bo tudi Zahodna Nemčija prizadevala oborožiti z atomskim orožjem. Dejal je, da sta bili še pred kratkim na svetu samo dve atomski sili — ZDA in SZ. Pred kratkim pa je britanska vlada izjavila, da bo tudi Anglija postala atomska sila; storej Nemci ne moremo stati ob strani, je dejal Adenauer.

△ Oddelek za gospodarsko dejavnost Združenih narodov je objavil podatke, ki trdijo, da danes na svetu 180 milijonov družin živi v prebivaliških, ki ne ustrezajo niti najnujnejšim življenjskim pogojem. Od teh je 150 milijonov družin v industrijsko nerazvitih državah.

△ Avstralski obrambni minister je izjavil, da bodo avstralske oborožene sile zmanjšali za tretjino.

△ Združene države Amerike so ponudile Poljski gospodarsko pomoč v znesku 75 milijonov dolarjev.

△ Jugoslovanska delegacija, ki je obiskala pod vodstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića več držav na Blížnjem Vzhodu, se je včeraj vrnila v domovino. Vukmanović je po povratku izjavil, da je bilo potovanje delegacije uspešno in da je pričakovati nadaljnje poglobljanje gospodarskih in drugih vezi med našo državo in državami Blížnjega Vzhoda.

△ Na železniški progi Brindisi—Bari v Italiji sta trčila dva potniška vlaka. Pri tem je bilo okoli 70 ljudi ranjenih.

△ V Franciji se pripravljajo na enotno stavko železničarjev. S tem bo stavkovno gibanje v Franciji privzelo še večje razmere.

△ V drugi polovici junija bo kongres Komunistične Partije Trsta, ki bo potrdil združitev Vidalijske KP s KP Italije.

△ Alžirski uporniki so začeli veliko ofenzivo proti francoskim kolonialnim silam. V bojih je bilo ranjenih in ubitih več deset francoskih vojakov in oficirjev. V Franciji pa se je v časopisih razvnela živahna polemika o nasiljih francoskih vojaških sil nad alžirskim prebivalstvom. O tem vprašanju je razpravljala na svoji zadnji seji tudi franc. vlada.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 190 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
NOVA BRITANSKA OBRAMBNA POLITIKA

O tem, kar je dolgo časa povzročalo vznemirjenje v vrstah zahodnih zaveznikov, o čemer se je glasno govorilo in pritanjevalo v Veliki Britaniji, je zdaj angleška vlada povedala jasno besedo. Gre za novo obrambno politiko Velike Britanije. Bistvo te politike pa je zmanjšanje oboroženih sil.

V ogledalu svedske krize so se mnogo jasneje pokazale nekatere slabosti velesile na oboju. Poraz ob Nilski delti ni zadal samo precejšnjega moralnega udarca britanskemu imperialnemu levu, ampak je razmajal tudi njegovo gospodarstvo. Velika Britanija že ves čas po drugi svetovni vojni še ni prišla na konja. Racioniranje živin in omejitve v potrošnji so tam trajale dlje kot v katerikoli zahodnoevropski deželi. Niti napori laburistične vlade niti ekonomske majstrovine konservativnih naslednikov niso utegnile spraviti britansko gospodarstvo iz zagate. Svedska kriza, predvsem pa blokiranje svedske prekopa je spravilo angleške gospodarstvenike v še težji položaj. Treba je bilo nekje zategniti pas, da bi se vsaj začasno izklopali iz težav. In nova ekipa na britanskem krmilu pod vodstvom Macmillana se je odločila prihraniti pri vojaških izdatkih,

se pravi tam, kjer bi to najmanj škodovalo gospodarstvu in najmanj zavrla razvoj povojne Britanije. Takšen naklep pa seveda ni bil po volji zaveznikom, ker se po njihovem mnenju s tem »zmanjšuje evropska varnost«. Sledile so dolge razprave med zahodnoevropskimi zavezniki, potovanja britanskega ministra Sandysa v Washington, sestanek Eisenhowerja in Macmillana na Bermudih... Rezultat je bilo delno popuščanje vztrajnim britanskim zahtevam. Tudi zavezniki niso mogli ostati slepi in gluhi za angleške tegobe.

Zdaj objavljena Bela knjiga o obrambi kaže vse posledice tega kompromisa, v katerem je Britanija v nečem uspela, čeprav v vsem še ne. Bela knjiga kaže, da se je londonska vlada odločno lotila revizije svoje vojaške politike. Zmanjšati namerava obseg oboroženih sil in temu ustrezno prilagoditi celotni obrambni načrt.

Vlada predlaga parlamentu za nastopajoče finančno leto skupne vojaške izdatke v znesku milijarde 483 milijonov funtov. To je v glavnem vsota, ki jo bo morala pokriti Britanija sama, saj bo le 50 milijonov prispevala Zahodna Nemčija za vzdrževanje britanskih zasednih

čet na njenem ozemlju, 13 milijonov pa dala ameriška vlada kot vojaško pomoč v okviru Atlantskega pakta. Znesek, ki ga predlaga vlada, je še vedno zelo visok, vendar pa je občutiti tudi znatno znižanje. Lani so namreč ti izdatki znašali 1 milijardo in 600 milijonov, če pa bi nadaljevali dotodanjo obrambno politiko, bi ti stroški letos znašali že 1 milijardo 700 milijonov. Prihranek nekaj nad 200 milijonov funtov še ni torej senzacionalen, je pa vendar zelo bistven za razrahljano britansko gospodarstvo.

Te prihranke bo omogočila nova britanska obrambna politika. Z vrsto ukrepov bodo zmanjšali število vojakov pod orožjem, znižali vojaška naročila in dobave ter omejili znanstvene raziskave v vojne namene.

Bistvenega pomena je določba, ki pravi, da bo Velika Britanija po izteku 1. 1960 odpravila obvezno vojaško dolžnost. Od sedanjih 600.000 mož pod orožjem namerava britanska vlada postopoma v petih letih zmanjšati število vojakov pod zastavo na 375.000. V Londonu se sami zavedajo pomena teh sprememb in tako Bela knjiga jasno pravi, da še nikoli v normalnem času niso napravili v

vojaški politiki tako pomembnih sprememb kot v novem obrambnem programu.

Britanska vlada se je končno odločila tudi za nekatere ukrepe, ki niso zbudili preveč odobravanja pri zaveznikih. Sklenila je umakniti 13.000 vojakov iz Zahodne Nemčije, o nadaljnjih novih zmanjšanjih pa namerava razpravljati z ostalimi partnerji jeseni, ko se bo sestal Svet ministrov zahodnoevropske zveze. Bela knjiga opravičuje ta korak, ko pravi, da vlada ne bo prispevala k Atlantski zvezi več kot »pravilni delež« obrambnega bremena, da se bo pa še naprej tesno opirala na sodelovanje z ZDA in atlantskimi deželami. Britanija misli počasi zmanjšati tudi svoje sile v Libiji in umakniti čete iz Južne Koreje.

V nekaj dneh se bo o teh predlogih začela razprava v Spodnjem domu, dotlej pa bo slišati nekaj komentarjev tudi od drugod.

Če bi bilo nameravano zmanjšanje posledica iskrene želje po razorožitvi, ne pa samo izhod iz gospodarske zagate, bi vse te ukrepe prav gotovo še bolj pozdravili po vsem svetu.

MARTIN TOMAZIČ

v nedeljo smo zabeležili

OKRAJNA LETNA KONFERENCA LJUDSKE TEHNIKE

Včeraj je bila v Kranju okrajna letna konferenca Ljudske tehnike, katere se je udeležilo 54 delegatov z vse Gorenjske.

Zastopnik Glavnega odbora LT Slovenije je pohvalil delo LT v Kranju in razdelil najstarejšim in najzaslužnejšim sodelavcem odlikovanja Centralnega odbora LT v Beogradu.

V diskusiji je bilo poudarjeno, naj AMO in drugi odseki LT opravljajo v svojih delavnicah popravila koles, motornih koles, radijskih sprejemnikov in drugih električnih aparatov. Predmete naj bi popravljali sami lastniki, vendar pod strokovnim nadzorstvom. R. C.

BOLJŠI USPEH

V tretji konferenci je bil na kranjski gimnaziji v splošnem za 4% boljši uspeh kot ob polletju. V višji gimnaziji je uspeh boljši za 7 odstotkov. Z.

FRANC ZAGOŽEN SE JE VRNIL V DOMOVINO

V soboto zvečer so sprejeli na železniški postaji na Jesenicah 15-letnega Franca Zagožena, ki so ga 3 mesece starega leta 1942 odvedli v tujino in ga po večletnem iskanju našli v nekem samostanu v Nemčiji. Pri sprejemu je bil navzoč tudi oče imenovanega. U.

SMRT POD HLODI

Voznik I. Novak iz Vrhpolja pri Kamniku, star 30 let, je kasno zvečer peljal s hodi naložen voz po cesti proti Kamniku. Nesreča je hotela, da se je utrgal člen verige in hodi so pokopali pod seboj voznika, ki je hodil vstric voza. Voznik je bil na mestu mrtev. Z.

TEŽJA NESREČA NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI JESENICE

V soboto ob 12.30 uri se je na železniški postaji na Jesenicah težko ponesrečil 32-letni premikalec Jože Pavšič, doma iz Bohinjske Bele. Pri premikanju je padel pod kolesa, ki so mu odrezala obe nogi nad kolonom. Prepeljan je bil v jeseniško bolnišnico. P. U.

OBUPAL JE NAD ŽIVLJENJEM

50-letni železničar Lovro Strgar je v soboto popoldne naredil samomor. Ker ni nastopal službe, so ga iskali na njegovem domu in ga našli obešenega v sobi. Vzrok samomora ni znan.

ČLANI DS »IMPOL« IZ SLOVENSKE BISTRICE NA JESENICAH

V soboto so si ogledali obrate jeseniške železarnne člani DS »IMPOL« iz Slovenske Bistrice. Po ogledu posameznih obratov je bil skupni sestanek s predstavniki DS, UO in sindikata železarnne, na katerem so izmenjali

misli in se pogovorili o vseh tekočih problemih in uspehih v samoupravljanju v podjetjih. U.

naša kronika

POSVETOVANJE O FINANSIRANJU REKONSTRUKCIJ

V petek je bilo na OLO Kranj posvetovanje direktorjev podjetij in predstavnikov samoupravnih organov o problemih finansiranja rekonstrukcij po jugoslovanski investicijski banki.

97 MILIJONOV ZA GRADNJO STANOVANJSKIH HIŠ V OBČINI KRANJ

V stanovnjanskem skladu Občinskega ljudskega odbora Kranj je letos še za 97.983.000 dinarjev prostih sredstev, medtem ko je v lanskimi pogodbami angažiranih že 223.125.000 dinarjev. Stanovnjanske zadruge, ki gradijo vrstne hiše, imajo pravico do 5% sredstev iz razpoložljivega sklada s pogojem, da odplačujejo kredit 35 let z 1% obresti. Za stanovnjanske zadruge, ki gradijo stanovanja v obliki blokov, pa je predvidena odplačilna doba 50 let z isto obrestno mero. Kredit bodo lahko najele tudi stanovnjanske skupnosti za popravila, za dograditve ali večje adaptacije stanovanjskih hiš in za posamezne gradnje. Za zidarje individualnih hiš in uslužbencev je namenjenih 11% prostih sredstev. Odplačilna doba je 25 let, obresti pa znašajo 2,5%. Prednost pri dodeljevanju kreditov imajo tisti posamezniki, ki zagotovijo za dograditve hiše čim večji del lastnih sredstev, in pa tisti, ki bodo najprej odplačali kredit. J.

CESTO PETROVO BRDO — BOHINJ GRADLJO

Pet brigad delavcev Gozdnega gospodarstva z Bleda je pred dnevi začelo graditi cesto iz Bohinja na Petrovo goro. Cesta bo dolga 12,8 kilometrov in bo vezala Gorenjsko s Primorsko. Pri gradnji ceste bodo pomagale tudi enote JLA in mladinske delovne brigade. Tako bo Gorenjska še letos po dosedaj najugodnejši poti povezana s Primorsko.

DO KONCA MAJA OKOLI 400 NOVIH KVALIFICIRANIH GOZDNIH DELAVCEV

Gozdni delavci se v zadnjem času vneto pripravljajo na izpite za kvalificirane gozdne delavce. 16. aprila bodo prvi delavci polagali izpite na Mežakliji, za tem pa v Bohinju, Trzinu, Železnikih in Škofji Loki. Tako bo letos do konca maja položilo izpite za kvalificirane gozdne delavce okoli 400 delavcev. Izpite organizirajo gozdna gospodarstva skupno s kmetijskimi

V REME

Nestalno s kratkotrajnimi padavinami v začetku in proti koncu tedna. Med 9. in 12. aprilom pričakujemo ohladitev in pozebo v nočnem času.

zadruhami in poslovnimi zvezami, delavcem pa predavajo znani gozdarski strokovnjaki.

PLINSKA EKSPLOZIJA V ŽELEZARNI

5. marca ob 15.15. uri je bila v jeseniški železarni težja obratna nesreča. IVAN KELVIŠAR z Jesenic, oče enega otroka, se je težje telesno poškodoval. Vzrok nesreče je, ker se je vlačna ruda spoprijela in povzročila plinsko eksplozijo. Eksplozija je porušila zgornji zidni stroj tretje martinove peči. Ivana Kelvišarja, vodjo žerjava, so takoj odpeljali v jeseniško bolnišnico. Škoda znaša okoli milijon dinarjev.

KAKO BODO V KRANJSKI OBČINI UPORABILI INVESTICIJSKI SKLAD

Občinski ljudski odbor Kranj je na svoji seji dne 4. t. m. sklopal o smernicah za uporabo občinskega investicijskega sklada za leto 1957. Sredstva omenjenega sklada znašajo predvidoma 111.543.000 dinarjev in bodo na posamezne gospodarske panoge razdeljena v naslednjem razmerju: za obrt, promet in komunalna podjetja 61.349.000 dinarjev (55%), za trgovino 24.539.000 dinarjev (22%), za gostinstvo 8 milijonov 923 tisoč (8%), za kmetijstvo 7.139.000 (6,4%), za pospeševanje prometa s kmetijskimi pridelki 9.593.000 dinarjev (8,6%). Dehar bo Občinski ljudski odbor dodeljeval v obliki kreditov za gospodarske investicije. Del sredstev (10%) namenjenih za obrt in 20% sredstev, določenih za gostinstvo, je ljudski odbor namenil kreditiranju zasebnikov pri urejanju gostinskih obratov tam, kjer je gostinska mreža pomanjkljiva. J.

USTANOVILI SO MLADINSKO ORGANIZACIJO

Po dobro organiziranih pripravah je slednjic inicijativnemu odboru uspelo, da je v Kranjski gori ustanovil mladinsko organizacijo. Izvolili so odbor, ki ga bo vodil Mato Pristov. V nedeljo, 7. aprila, je organizacija priredila izlet v Postojno, potem pa bo predvsem skrbela za to, da se bodo vsi njeni člani vključili v delo ostalih organizacij. Predvsem pa žele urediti mladinski telovadnico, za katero so že našli prostor v nekdanjem mizarškem podjetju. Dokler podjetje ni dokončno likvidirano, pa ne morejo začeti z delom. Zato žele, da bi se to zgodilo čimprej. S.

13. GREGORJEVA „NAČELNOST“

Sedaj je Zadnikov Gregor predsednik delavskega sveta. Nič naj nas to ne moti — saj njega tudi ne — če je pravkar dočakal šele šestindvajseto pomlad. Kako neki more biti on — kot predsednik — že starejši, če je tovarna v kateri dela, še zelo mlado podjetje, kjer so za stroji večinoma mladi fantje in dekleta.

Ze štiri leta je v tovarni. Od takrat pravzaprav, ko je vanjo stopil prvi delavec. Zato se v njenih svetlih dvoranah počuti tako kot doma. Morda še bolje...

Ko je pred petnajstimi leti še hlačal okoli očetove bašte — doma imajo bomo kmetijo, od katere ni mogla številna družina niti dostojno živeti, pa tudi umreti ne — Gregor še malo ni mislil, da bo šel v tovarno. Kot najstarejšega sina ga je čakala dediščina in sojeno mu je bilo, da bo kmetoval. Tako kot njegov oče, ded, praded...

In vendar je tok življenja ponel tudi Gregorja s seboj. Ni se mu dolgo upiral.

Ze od doma vajen trdega dela, se je tudi v tovarni izkazal. Ni varčeval z močmi. Zato je tudi dosegal uspehe. Sram bi ga bilo, če ne bi dosegal norme, zato je v začetku, ko se še ni bil dodobra privadil delu, žrtvoval za delo tudi odmor.

Obiskoval je tečaje za kvalificirane delavce, v prostem času pa posejal tudi razna izobraževalna predavanja. Tako je postopoma pridobil na strokovnosti in širil svoje obzorje. — Nič čudnega zato, če je bil po dobrem letu dni sprejet v Zvezo komunistov. Pred dvema letoma pa ga je kolektiv izvolil tudi za predsednika delavskega sveta...

Povsod se je znašel in opravičil zaupanje, ki so mu ga izkazali. Vse do nedavnega...

V podjetju so sestavljali novi tarifni pravilnik. Delavski svet je imenoval posebno komisijo, ki naj prouči vse potrebno in pripravi dokončen osnutek predloga novega tarifnega pravilnika. Član te komisije je bil tudi Gregor.

Komisija je mnogokrat zasedala. Člani komisije so razpravljali in razpravljali. Pretehtali so vsako delovno mesto in vsakega posameznika. Gregor je kajpada aktivno sodeloval v razpravah, načelno zagovarjal svoje mnenje in splošna stališča, se trudil...

In prišlo je na vrsto njegovo delovno mesto, mesto kvalificiranega delavca. Določili so razpon od — do in mu pozneje, na podlagi ocenitve Gregorja kot delavca, še odmerili dokončno tarifno postavko — 60 din na uro.

Gregor je bil malce presenečen. »Samo 60 din na uro?« si je mislil. »In to za mene, ki sem komunist, vrh tega pa še predsednik delavskega sveta? — Naki!«

— Tovariši, — je dejal na sestanku, — zdi se mi, da bi moral imeti jaz, kot predsednik delavskega sveta, vsaj še 10 dinarjev več kot pa znaša moja tarifna postavka. Mislim, da sem toliko vplivna osebnost v podjetju, da to tudi zaslužim! — Komaj slišno se je po izgovorjenih besedah odkaljalo.

Člani komisije so se spogledali, nerodno jim je bilo.

Gregor ima sedaj 70 dinarjev na uro...

Morda pa danes le ni več tako trdno prepričan, da je prav ravnal...

IZTOK AUSEC

gorenjski obveščevalec

TELEF. STEVILKA NAROČNIŠKO - OGLASNEGA ODDELKA JE: 190.

MALI OGLASI

OKUD »Enakost« prodaja klavir, violino in klarinet. Informacije daje Medvešček, Tekstilna šola, Kranj.

Prodajam kravo 8 mesecev brejlo - Černivec Janez, Primskovo 180, Kranj.

Prodajam globok otroški voziček. Naslov v oglasnem oddelku.

Kupim zapravljivček v dobrem stanju - najraje gorenjske oblike. - Zorman, Smedlaniška 13.

Stanovanje dobi in še kaj, tisti, ki bi šel za oskrbnika za malo posestvo. Pojasnila daje Pišer Z., Radovljica, Ljubljanska 13.

Nudim hrano in stanovanje starejšemu dekletu, ki bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku.

Nudim takoj vseljivo družinsko stanovanje osebi, ki bi dala posojilo. Ostalo po dogovoru. Naslov: Doder, Zg. Bitnje (pri Gmajni).

OBJAVE

OBJAVA

Avtopromet Kranj obvešča: Odhodi avtobusov iz Kranja v Ljubljano: ob delavnikih: 6.40, 9.00, 10.00 in 18.30

Ob nedeljah: 6.40, 11.10 in 18.30
Odhodi avtobusov iz Ljubljane v Kranj: ob delavnikih: 7.40, 10.30, 11.20 in 19.20

Ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30
Ljubljane direktna povezava za Golnik: ob delavnikih: 11.20 in 19.30
Ob nedeljah: 10.30, 12.20 in 19.30

Vsem odbornikom okrajnega zbora in zbora proizvajalcev OLO Kranj

Na podlagi 1. točke 126. člena v zvezi z 2. odstavkom 127. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52) sklicujem

23. SKUPNO SEJO OBEH ZBOROV

Okrajnega ljudskega odbora Kranj,

ki bo v petek, dne 12. aprila 1957 ob pol 9. uri v sejni dvorani OLO Kranj. Za sejo predlagam naslednji

DNEVNI RED:

1. Razprava o poročilih svetov
2. Izvolitev svetov OLO
3. Izvolitev upravnega odbora okrajnega gasilskega sklada

4. Sklepanje o izvolitvi sodnika okrajnega sodišča v Kranju.
Po končani skupni seji bosta ločeni seji obeh zborov, in sicer: 21. seja okrajnega zbora in 24. seja zbora proizvajalcev, za kateri predlagam naslednji snak

DNEVNI RED:

1. Poročilo mandatno imunitetne komisije
2. Izvolitev predsednika okrajnega zbora oziroma zbora proizvajalcev
3. Okrajni gasilski sklad

a) Predlog odloka o ustanovitvi,
b) predlog predračuna za leto 1957.

KOMUNALA (pogrebni obrat) KRANJ

Poziva vse najemnike, lastnike grobov na pokopališču v Kranju in Stražišču, da takoj ali najkasneje do 31. maja 1957 poravnajo zapadlo najemnino grobov v pisarni Komunale, Kranj Tavčarjeva ul.

Nadalje sporočamo, da so najemniki, lastniki, grobov dolžni redno vsak mesec oskrbovati grobove. Vse zanemarjene grobove bomo kljub poravnavi najemnine odvzeli in prekopal. Istotako pozivamo vse lastnike otroških grobov, ki do sedaj niso bili registrirani, da jih takoj, najkasneje do 31. maja 1957 registrirajo. Za vse neregistrirane grobove bomo smatrali, da se lahko prekoplejo.

KOMUNALA Kranj (pogrebni obrat) sprejema naročila za redno oskrbovanje grobov, urejanje nasadov in peskanje. Ravno tako izvršujemo vse pogrebne usluge, prevoze, kakor tudi vse dekoracije, krste, izdelovanje vencev po želji stranke po lastnih cenah, z domače vrtnarije.

Naročila sprejema KOMUNALA Kranj (pogrebni obrat) Kranj, Tavčarjeva ul., telefon 210 ali 167.

GLEDALIŠČE

»PREŠERNOVO GLEDALIŠČE« KRANJ

Ponedeljek 8. aprila ob 16. uri za gimnazijo Kranj MIM - Večer sodobne odrske neme igre Kristina in Tina Piccoli.

Torek 9. aprila ob 20. uri za red A in izven William Inge »AVTOBUSNA POSTAJA« - komedija.

Sreda 10. aprila ob 20. uri - izven MIM - Večer sodobne neme odrske igre Kristina in Tina Piccoli.

Četrtek 11. aprila ob 16. uri za vključena predstava za sindikat tovarne »Iskra«, Kranj, William Inge »AVTOBUSNA POSTAJA«.

TRŽNI PREGLED

KAMNIK

Preteklo soboto je bilo na trgu v Kamniku zelo živahno. - V mesnicah je podjetje »Meso« dvignilo ceno govejemu mesu za 20 din pri kilogramu, tako da je zdaj govedina prve vrste po 240 din, druge vrste (v mesnicah na Trgu svobode) pa po 190 din kg. Cena tetelin je ostala 260 din, svinjskemu mesu pa 230 din kg. Trg je bil tudi dobro založen z vsakovrstne solato, s sadčkami salate, kolera-bom in zeljem ter spomladanskim cvetjem. Jajca so bila po 14 din, medtem ko je bilo jabolk zelo malo. Cena od 40 do 50 din kg.

ŠKOFJA LOKA

V soboto smo zabeležili na trgu v Škofji Loki naslednje cene. Zelje kisto 50 din kg, repa ledja 20 din merica, por 10 din kom., špinaca 20 din merica, radič in motovilček 25 din merica, regrat 20 din, čebula 100 din kg, česen od 10 do 12 din glavica, jajca 14 din kom., surovo maslo 110 dinarjev četrtinski zavitek, smetana 150 din liter, jabolka 45 dinarjev kilogram, fižol suhi 65 dinarjev liter.

SS S SODIŠČA

NEPOBOLJŠLJIVI PRETEPAČI
Brata M. S. in J. S. iz Podbrezja sta 3. junija lani skupaj s tretjim bratom, zoper kate-rega je bil kazenski postopek izločen, v neki šupi v Podbrezjah pretepa J. P. Vsi tretje so omenjenega pretepača z rokami, ga zbil na tla, vlekli za noge in roke ter ga brcali. J. P. je dobil potplutbe in udarnine po telesu, zlomil si mu tudi eno rebro. Za ta napad sta bila oba brata obojena vsak na 1 mesec in 15 dni zopora, pri opustevanju, da je bil glavni pobudnik pretepa tretji brat.

beležka

»NISTE NAŠA STRANKA«
Zgodilo se je v Prodajalni mleka in kruha pred mostom Kranj - Primskovo...

Ko se je tovarišica M. v soboto popoldne vrnila iz službe na svoj dom na Primskovem, je najprej odhitela v bližnjo mlekarino po mleko. Ker je mleka tisti dan zmanjkalo, se je odpravila v prodajalno onkraj mostu (h Grošeljnu). Prodajalka ji je odgovorila, da ima steer dovolj mleka, ker pa ni njena stranka, ga ne more dobiti. Tovarišica M. ki je morala doma skuhati še kosilo, jo je prosila, naj ji vendarle ustreže, da ji bo pri-krajšana dolga pot v mesto. Prodajalka ji je res nalila pol litra mleka, čeprav ga je stranka želela dvakrat po en liter (zase in za gospodinjjo). Ker ga tovarišica M. samo pol litra ni hotela vzeti, je prodajalka do-lila zahtevano količino. Medtem je prišel v trgovino še prodajal-kin mož, in osorno dejal, da imajo pravico dobiti mleko le stalne stranke.

Res čudno pojmovanje sodobne posrežbe. Take ljudi bi morali odstraniti iz naših prodajal, saj samo škodujejo ugledu trgovine. To namreč ni edina pritožba in nad nevljudnostjo omenjene prodajalke so se sgrazali tudi drugi.

J. O.

Istiničev memorial na Pokljuki

Pokljuka, 7. aprila. - Danes so skakalci in telcači na Pokljuki uradno zaključili tekmovalno sezono z medklubskim tekmovanjem za Istiničev memorial, ki ga je organizirala Enotnost.

Na startu je bilo 60 tekmovalcev iz 8 društev iz vse Slovenije. Med člani je na 15 km dolgi progi zmagal Janez Pavšič, ki je pustil za seboj Kranjčana Gorničnika za 2 minuti. Tudi naš najstarejši tekmovalcev Matevž Kordež se je pojavil na startu in zasedel 5. mesto, medtem ko se je njegovemu bratu Gašperju zlomila smučka in je moral za-odstopiti od tekmovalja. Med mladinci je nekoliko razočaral državni prvak Juhart iz Maribora, ki je zasedel 3. mesto.

V skokih na 40-metrski skakalnici je bilo okoli 30 tekmovalcev. Nepričakovano je zasedel prvo mesto Adlešič, ki je skakal lepo in daleč. Lojze Gorjanc je znostral za njim za 0,2 točke. Med mladinci je prese-netil Božo Janc z Bleda.

S tem tekmovalcem so se našli smučarji oddolžili spomnu Rada Istiniča, ki ni bil le velik smučar in tekmovalcev, temveč tudi velik zagovornik in organi-zator smučarskega športa.

Rezultati

Skoki - člani: 1. Albin Adlešič (Enotnost) 209,1 točke s skokoma 37 in 38 m; 2. Lojze Gorjanc (Triglav) 208,9 točke s skokoma 37,5 in 37 m; 3. Albin Rogelj (Enotnost) 206,1 točke, 36 in 36,5 m.

Skoki - mladinci: 1. Božo Janc (Bled) 206,2 točke (37 in 36 in pol metra); 2. Jernej Toporž 183,4 točke (32 in 22,5 m) itd.

Teki - člani na 15 km: 1. Janez Pavšič (Enotnost) 1:01,15; 2. Zdravko Gorjčnik (Triglav) 1:03,22.

Starejši mladinci na 10 km: 1. Andrej Janc (Jesenice) 44,45.

Mlajši mladinci na 5 km: 1. Janko Kobentar (Jesenice) 21,57.

Članice na 10 km: 1. Albina Ropret (Enotnost) 57,05.

Mladinke na 5 km: 1. Krista Jož (Enotnost) 32,35. J. J.

Le tako naprej!

MLADOST : BRANIK N. GOR. 3:1 (2:1)

Kranj, 7. apr. - Tekma Ljubljansko-primorske lige. Sodnik Sušnik; strelci: Brezjarič v 5. minuti, Memedovič v 38. minuti ter Jocič v 44. in 10. minuti. Gledalcev 500.

Danes je bila na igrišču Mladosti tekma med zadnje plasiranimi na lestvici. Branik je že takoj na začetku začel močno napadati in je realiziral te napade že v 5. minuti. Ta gol je vzpodbudil igralce Mladosti, ki so začeli s hitrimi prodori. V 36. minuti je Memedovič podano žogo z 11-metrovega streljal v levi kot in tako izenačil. Nekaj minut za njim je bil uspešen še Jocič. V drugem polčasu so bili ves čas v premoči domačini. Posebno se je odlikoval Jocič, ki je dosegel tretji gol in s tem končni rezultat 3:1.

NK JESENICE : SASK 12:1

Jesenice, 7. apr. - Prvi gol je padel v korist gostov, takoj zatem pa je domače moštvo prevzelo iniciativo in končalo prvi polčas v svojo korist 3:1. V drugem polčasu so domačini popolnoma prevladovali na igrišču.

Bogataj

AVTO-MOTO DIRKE V KRANJU

Kranj, 7. aprila. - Danes je organiziralo AMD Kranj ocenjevalne društvene avto-moto dirke na 28 km dolgi progi Kranj-Jepceca-Vaiburga-Trboje-Kranj. Nastopilo je 27 motoristov in 7 avtomobilistov.

Rezultati: 125 ccm: 1. Jože Benčič 2. kazenski točki; 2. Polde Mleček 4; 175 ccm: 1. Marjan Jugovic 4; 2. Peter Fajfar 5; 250 kub. cm: 1. Aleš Jagodic 1; 2. Franc Kržišnik 2; 350 ccm: 1. Albin Hrovat 14; 2. Janjo Fajfar 16; 500 ccm: 1. Jože Pokljukan 4; 2. Viktor Fekonja 13. - Avtomobili: 1. Anton Jenko, 2. Vladimir Premrou 2. S.

Ali bo TVD Partizan v Predosljah pričel z delom

TVD Partizan v Predosljah je bilo ustanovljeno v letu 1953 in je dokaj dobro delovalo. Uredili so si igrišče in si nabavili nekaj rekvizitov. Ko pa je društvo komaj dobro začelo, pa je kar nenadoma zaradi izmenjav in nedelavnosti upravnega vodstva delo društva pričelo šopati. Ze nekaj mesecev se je postavljalo vprašanje, če se društvo razformira. To bi bilo seveda skrajno neprimerno, ker so v tem kraju dani vsi pogoji za obstoj društva, ker je mnogo mladine, razen tega pa imajo najlepše igrišče na Gorenjskem za športno udejstvovanje, zato je Okrajna zveza Partizan za Gorenjsko in Svetom za telesno vzgojo pri ObLO Kranj, skupno s tamkajšnjimi političnimi organizacijami sklical v sredo zvečer v sindikalni dvorani Oljari-vice v Britofu šrši sestanek, katerega so se poleg številnih

TURK - REPUBLIŠKI PRVAK

Preteklo nedeljo je bilo na kegljišču »Gradiša« v Ljubljani republiško prvenstvo mladincev, na katerem so nastopili tudi mladi kegljači kranjskega Triglava. Prvo mesto je zasedel Kranjčan Turk in tako že drugi postal mladinski republiški prvak.

REZULTATI: 1. Turk (T) 817, 2. Farkaš (Tehnika LJ.) 809, 3. Zver (Teh.) 806, 4. Vreček (T) 797, 5. Nograšek (T) 745, 6. Omeje (Mirija - LJ.) 793, 7. Vehovec (T) 786 itd.

Prvih 18 tekmovalcev se je plasiralo na državno prvenstvo: med njimi je 6 Kranjčanov. S. L.

SINDIKALNO STRELSKO TEKMOVANJE NA GOLNIKU

Včeraj dopoldne je bilo v inštitutu za TBC na Golniku sindikalno strelsko prvenstvo med člani sindikata v počastitev delavskega praznika 1. maj. - Nastopilo je 22 tekmovalcev. Čeprav je bilo to njihovo prvo tekmovalje, so bili doseženi prav lepi rezultati.

Tekmovali so z zračno puško v stoječem položaju in s 150 možnimi krogi. Sindikalna podružnica je za prvoplasirana zmagovalca - za člana in članico pripravila zelo lepa pokala, ki sta jih zaslužno osvojila pri članici Jože Jerab s 120 krogi, pri članici pa Slavka Može z 98 krogi od 150 možnih. Cr.

DOBER PLASMAN GORENJSKIH STRELCEV NA EKIPNEM REPUBLIŠKEM PRVENSTVU V LJUBLJANI

Preteklo nedeljo so se v Ljubljani udeležili ekipnega republiškega strelskega prvenstva tudi gorenjski strelci, ki so tekmovali v okviru kranjskega okraja v 10-članskih ekipah z zračnimi puškami od 300 možnih krogov. To tekmovalje je bilo že izvedeno na nove strelske tarče, ki so nekoliko manjše od starih, predpisala pa je te tarče za bodoča tekmovalja SZJ. Gorenjski strelci so se na tem tekmovalju izredno dobro plasirali, saj so članice zasedle v republiškem merilu prvo mesto z 2342 krogi, člani drugo mesto z 2437 in mladinci tretje mesto z 2242 krogi od 3000 možnih. Članice so si za prvo mesto priborile lep prehodni pokal in diplomu, člani pa samo diplomu. Cr.

NAMIZNOTENIŠKI IGRALCI TEKMUJEJO

Odigrana sta bila že dva kola v okviru gorenjskih lig. Stanje na lestvicah trenutno še ni dovolj jasno, ker se niso srečali še favoriti za prva mesta.

V jeseniški skupini, v ligi A je slika sledeča:

1. Radovljica I.	1	1	0	5:0	2
2. Blej, Dobrava I.	1	1	0	5:0	2
3. Jesenice II.	1	1	0	5:2	2
4. Jesenice III.	2	1	1	7:6	2
5. Zirovnica I.	2	0	2	1:10	0
6. Javornik	1	0	1	0:5	0

V B skupini pa:

1. Radv. III.	2	2	0	10:5	4
2. Radovljica II.	2	1	1	9:5	2
3. Mošnje	3	1	2	6:10	2
4. Javornik II.	1	0	1	0:5	0

KRANJSKA SKUPINA

Liga A:					
1. Triglav III.	2	2	0	10:0	4
2. Šk. Loka I.	2	2	0	10:4	4
3. Iskra	2	1	1	5:6	2
4. Mladost II.	2	1	1	7:9	2
5. Mladost I.	2	0	2	5:10	0
6. Stražišče I.	2	0	2	2:10	0

Liga B:

1. Triglav V.	2	2	0	10:2	4
2. Šk. Loka II.	1	1	0	5:1	2
3. Mladost III.	2	0	2	3:10	0
4. Sava	1	0	1	0:5	0
5. Stražišče					
6. Podnart					

TRŽIŠKA SKUPINA

Liga A:					
1. Triglav IV.	3	3	0	15:4	6
2. Storžič	2	2	0	10:1	4
3. Triglav II.	3	2	1	12:5	4
4. Krize	1	1	0	5:2	2
5. Kovor	4	0	4	5:20	0
6. Tržič	3	0	3	0:15	0

Liga B:

1. Krize II.	3	3	0	15:1	2
2. Kovor II.	1	0	1	1:5	0
3. Podbrezje	1	0	1	0:5	0
4. Tržič II.	1	0	1	0:5	0
5. Storžič II.					

Cr.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOST
FILM

ZADNJA STRAN

28

„Ti veš, ki jih nikoli nisi imel!“ se je razjezil Brunčar. „Tvoja kri je in če se mu kaj zgodi, trpiš huje, kot če bi zadelo tebe samega! Lani me je opeklo v kovačnici. Misliš, da mi je bilo kaj mar? Kislega zelja sem si navezal na rano in čez dva dni sem šel spet delat. Ko sem pa gledal otroka... nak, njegovega zadnjega pogleda se ne smem spomniti...“

„Staro Švilovko bi morali naznaniti, ker slabo pazi na otroke,“ je menil Blažek.

„Kaj boš revo prijemal!“ se je otesel Brunčar. „Naše življenje je pač tako. Zenske po vigencih, otroci pa... Samo revščina je vsega kriva, te pa nihče ne spravi s sveta.“

V sobo je prišlo dekletce, bose noge so ji tičale v lesenih coklah. Plaho se je ozrljo po sobi, ugledalo očeta in povedalo:

„Mati so skuhalo oblice. So rekli, da pojdite večerjat.“

Brunčar se je poslušno vzdignil, plačal pelinovec in odšel z otrokom. Drugi so še nekoliko posedeli, potem je tudi Dominik plačal in se odpravil. Pred slovesom je še enkrat stresel Voltrešču roko in ponovil dogovor. V veži se je spomnil, da bi moral kupiti tobaka, pa se mu ni ljubilo nazaj v hišo in je šel.

Domov grede se je domislil, da je le nekoliko nerodno, ker je prevzel Španovega delavca. Namenil se je bil, da bo pri fužinarju kupil železa, kolikor ga potrebuje za začetek, zdaj pa mu ne kaže hoditi k njemu. Eh, končno, tudi drugi bodo radi prodali! Pravzaprav je kar imenitno, kar je storil. Ljudje, ki ga doslej še poznali niso, bodo začeli govoriti o njem.

Doma so ga čakali z večerjo. Ana in dekla sta sedeli na peči, tudi stric Miklavž se je prislonil na zidek ob peči. Hlapec je sedel za mizo, včasih je segel na polico po steklenico z žganjem in potegnil dolg požirek. Dominik se je ob pogledu nanj zaničljivo nasmehnil. Nikjer še ni videl, da bi hlapci tako pili! Seveda, kakor v vsem, se tudi v tem kaže Gašperinova bahaška razsipnost in zanikrnost. Ana bo ravnala bahato še takrat, ko ne bo ničesar več imela!

Povečerjal je, stopil k peči in povedal, da je najel Voltrešča. Vprašal je strica Miklavža, ki mu ni privoščil pogleda, kakšen delavec je Voltrešč. Miklavž je nerad odgovorjal:

„Dober in pravi silak. Saj je že delal tu, seveda je tega že precej let. Ko smo vdevali v zgornji vigenc novo bruno, ga je sam vzdignil na enem koncu, na drugem smo ga držali štirje. Močan in priden, a kadar se razjezi, je živinski.“

Dominik je prikimal, vseh mu je bilo, kar je slišal. Potem je vprašal, ali bo tudi stric Miklavž delal pri njem. Plačeval bi ga kakor Voltrešča.

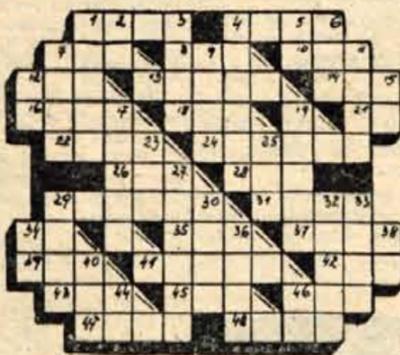
Miklavž se je negotovo ozrl na Ano. Spomnil se je, kako se je zarekel, da Dominiku ne bo delal in sram ga je bilo, da bi snedel besedo, drugače si pa tudi ni znal pomagati. Ana ga je razumela in mu pomagala:

„Menda ne boste hodili drugam, stric!“

Miklavž se je vidno oddahnil, toda ni maral pokazati, kako vesel je, ker bo smel ostati v domačem vigencu. Zato je nekoliko zviška rekel:

„Za delo me ne skrbi. Z vsakim mladim se upam pomeriti! Samo nekoliko nerodno je, če si vse življenje delal doma, potem si pa nenadoma prebereš mojstra. Po mojem bi bilo najbolje, ko bi se Aleš prijel kovačije, a mene nihče ne posluša. Toliko rečem: Ne maram, da bi mi delavci ukazovali, pa naj bo to Voltrešč ali kateri drugi!“

Križanka 2

VODORAVNO: 1. jadralni avion, 4. natrijev karbonat, 7. šala, 8. reka v Afriki, 10. lirski pesem, 12. obrtniška organizacija v srednjem veku, 13. židovski svečnik, 14. naplačilo, 16. ime angl. fizičara, 18. srajna barva, 19. rimski tisoč, 21. cink, 22. alkoholna pijača, 24. muslim. žensko ime, 26. proizvod kajenja, 28. glavno mesto ev. drž., 29. svečenik (srb.), 31. Halj. film. igralka, 34. simbol za radij, 35. izraz v nogometu, 37. višinska točka, 39. prva ženska, 41. lek za mrzlico, 42. šahovski mojster, 43. pl. mera, 45. ruski avion, 46. naša tov. avtomobilov, 47. težinska mera, 48. pripadnik divjega plemena.

NAVPIČNO: 1. neurje, močan veter, 2. simbol za aktirij, 3. letopis, 4. umetnik, 5. predlog, 6. rečni otok, 7. spoj, 9. vrsta cigarete, 11. poet (gr.), 12. začetnici slov. pisatelja, 15. nem. predlog, 17. učenec of. šole, 19. pretvarjalec, 23. morsk sesalec, 25. ruski avion, 27. čarovnja, 29. naša reka, 30. rajon, 32. pisar (lat.), 33. delček snovi, 34. kralj (italj.), 36. del LRH, 38. konj (turš.), 40. spis, 44. grška črka, 46. kaz. zaimek.

REŠITEV KRIZANKE ŠTEV. 1.

VODORAVNO: »SAVA«. Boka, sinica, kolona, uta, Annan, Mur, oni, gan, Rus, azil, TSTN, os, Iirik, ao, ar, pijanec, bo, satira, Alazam, čari, Arad.

NAVPIČNO: sito, ananas, vi, Aca, bon, ol, komupa, anus, su, Anglija, kantina, ar, na, iz, rt, Iliri, skela, orač, RA, obad, as, pir, car, om, ta, za.

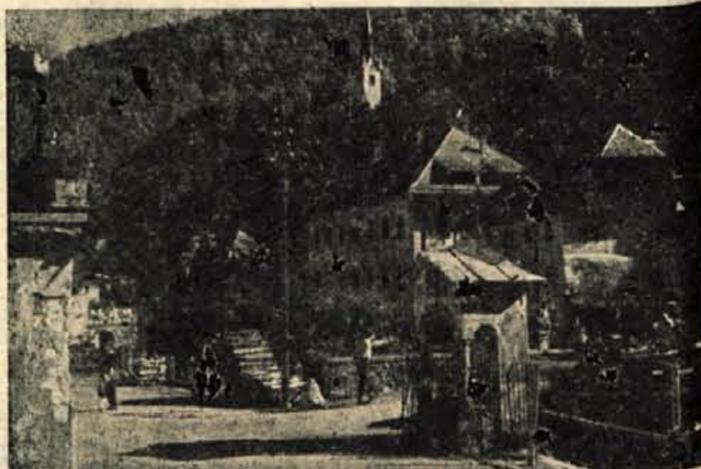
Gorenjske ANEKDOTE

TUDI DRUGI NE PRIDEJO NA SEJO

»Sklicali smo sejo odbora za ponedeljek, 1. aprila, pa je prišel nanjo samo en odbornik; drugi pravijo, da so smatrali sklicanje seje za prvoaprilsko potegavščino, zato niso prišli,« je ondan po 1. aprilu pripovedoval predsednik neke organizacije na Gorenjskem svojemu kolegu.

Le-ta pa mu je odgovoril:

»Beži, beži, ali verjameš takim izgovorom. Glej: jaz sem sklical sejo za 3. april, pa se je večina odbornikov prav tako ni udeležila.«

ŠREDIŠČE ZGODOVINSKE KROPE

ZGODOVINSKI IN DRUGI PABERKI Z GORENJSKE

»Kropa je en velik mest, not' se pride skoz' po cest...« Tako nekako poje narodna pesem o Kropi, ki leži ob potoku Kroparici v takozvanem kroparskem kotlu. Svet predstavlja tu globok udor v vzhodni rob Jelovice, ki ga zaključuje pečine Kroparske gore s Črnim vrhom. Ta zapira dolino na zahodu, pozimi pa zastira sonce. Po preprednem, skoraj nepretrdnem pobočju teko manjši hudourniki, Kroparica pa privre z veliko silo izpod zidane skale v Jelovici, dobre četrt ure od trga. Kropa se je razširila po vsem zgornjem koncu kotliča, kjer je vodni padec še močan. Hiše so stisnjene druga poleg druge in je že leta 1855 na tem majhnem prostoru prebivalo okrog 1300 ljudi.

Kakor v Kamni gorici, sega tudi kroparska železarska obrt že v keltsko, gotovo pa v rimsko dobo. Opirala se je na železno rudo, ki so jo dobivali pod Jelovico in Ratitovcem. V Zgornji Kropi (Staro kladivo) so že v 14. stoletju sezidali slovensko peč na volka, v Spodnji Kropi pa so zgradili plavž na volka 1442. Spodnje fužine so postavili v dolini 1558, hkrati verjetno tudi zgornjo fužino, ki je že davna razrušena. Rudarji so tudi tu imeli svoj rudarski rod in lastnega sodnika. Ker so bili Kroparji po odhodu iz leta 1759 prosti vojaške službe, je nastal naval kmečkih fantov v fužine in je Kropa že 1780 imela nad 800 delavcev. Z dekretom iz 1780 in 1793 so bili prosti vojaščine tudi oglarji in drvarji. S francosko okupacijo pa so vse te ugodnosti prenehale.

Kropa je že od nekdaj slovela v svetu zaradi izdelovanja žebeljev, ki so jih izvažali na vse strani, največ v Trst, Gorico, Videm in Čedad. Železo

in železne izdelke so natovarjali na konjice in se odpravljali po kupčiji. Od odhodu je vedno zazvonil mrtvaški zvon, takojimenovali navček, saj v tistih časih noben poputnik, zlasti še trgovci, ni bil varen pred roparskimi napadi. Kakor v Kamni gorici, je tudi tu po letu 1870 fužinarstvo začelo propadati zaradi pomanjkanja rud in tovarniške konkurence. Leta 1895 ustanovljena zadruga je z nabavo modernih strojev za izdelovanje žebeljev rešila naselbino propada. Ko je ugasnila večina ročnih delavnic na vodni pogon (vigenci, vica), je trg ostal po zgradbah in ostankih starih naprav še zanimiv muzej izumrliga železarstva. Najlepše ga kažejo vodne naprave tik pod izvirov Kroparice ob stani fužin.

Ugodna lega trga ob robu Jelovice je odigrala svojo veliko vlogo v osvobodilni vojni. V Kropi so naši borci za svobodo našli šestdesetkrat zatočišče in svojo podporo prebivalstva. Po osvoboditvi pa je obrt nanovo zaživel. Moderna tovarna Plamen je zaradi svojih kakovostnih izdelkov znana tudi izven domovine. Kropa se danes ponosa z modernimi prosvetnimi, športnimi ter drugimi zgradbami in napravami, za katere jih lahko zavida marsikatero, industrijsko veliko bolj razvito mesto.

V Kropi so bili rojeni: Janez Potočnik (1749—1834), gluhone-mi slikar, znan predvsem po portretnem slikarstvu v olju in pasteli. Bil je prvi predstavnik našega meščanskega portreta; jezikoslovec Janez Solar (1827—1883); Ignacij Zupan (1853 do 1915), zgradil z bratom Ivanom nad 128 orgel in akademski slikar Peter Zmitrek (1874—1936), pokrajinar in portretist.

1
TOMOVE PRIGODE
PRIREDIL: IVAN ABRAM
RISE: MILAN BATISTA

1.
»Kdo sem, boste prav gotovo vprašali. Prav! Takoj vam bom povedal: ime mi je Tom! — Tom Sawyer! Imam že 12 let. — Ravno toliko, da naredim neumnost in da rad ponagajam. Toda, če že ponagajam, ne mislim tega tako hudo. Takrat, ko ujezim svojo tetko POLLY, ni v mojem srcu prav nobene hudobije... Pravijo, tako sem slišal, da so to tista leta... Saj res! Ko sem se predstavil, sem imenoval tudi tetko Polly!

2.
Seveda! Predstaviti vam jo moram. — Prosim, to je moja tetka Polly. — Je malce starejša gospa, ki me ima zelo rada. In tudi jaz njo. — Teh nekaj sivih las, ki jih že ima, sem jih ji jaz naredil. Vsaj tako ona pravi...
Ona sedaj skrbi zame, odkar mi je mama umrla.
In dobra je z menoj. Včasih še preveč dobra. Boža me takrat, ko bi me morala pravzaprav pošteno nabunkati in naklestiti.

3.
In ta, na tej strani? — To je moj bratec Sid. In tile tu? — To so pa moji prijatelji in znanci. Prijatelji in igraji seveda tudi prijatelji v nesreči, doma namreč. — O tem, kje vse smo stikali in kaj vse počeli, boste še potem marsikaj izvedeli. Včasih smo le kakšno prehuho pogruntali in imeli marsikdaj precej sreče, da nismo navihanosti predrago plačali. Torej: Joe, Ben, tale večji je pa Finn. Druge boste pa še pozneje mimogrede spoznali.

4.
In ta, ki tukaj čaka, da jo bom predstavil, je... hm, je... Becky. — Becky Thatcherjeva. — Zaupljivo vam bom povedal, da se rada vidiva. V šolo hodiva skupaj, v isti razred. Je pa Becky mnogo bolj pridna kot jaz. Razumljivo: ona je deklica. To je še vsa sreča, da se mi ne poznajo vsi sivi lasje, ki mi jih je naredila, sicer pa tudi jaz nisem nič boljši od nje...
Tako; zdaj se poznamo kolikortoliko. Upam pa, da se bomo še bolj. — Kdaj? — Prihodnjé!